

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva za rok 2013

Úvod

Správa o činnosti zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „zástupca“) za rok 2013 sa predkladá na základe Štatútu zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „štatút“), ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) č. 543/2005 z 13. júla 2005 a ktorý zástupcovi ukladá každoročne, najneskôr do konca marca, vypracovať správu o činnosti za uplynulý rok a predložiť ju na rokovanie vlády. Predkladaná správa nadväzuje na správu za rok 2012 a je spracovaná podľa stavu k 31. decembru 2013.

I. Činnosť zástupcu

V roku 2013 funkciu zástupcu vykonávala JUDr. Marica Pirošíková (ďalej len „zástupkyňa“). Funkciu spoluzástupkyne vykonávala JUDr. Kristína Čahojová a následne JUDr. Miroslava Bálintová. Zástupkyňa v súlade so štatútom zastupovala Slovenskú republiku v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „Súd“). V rámci uvedeného najmä:

- vypracúvala oficiálne stanoviská k prijateľnosti a podstate sťažností podaných proti Slovenskej republike (pravidlá 54 a 54A Rokovacieho poriadku Súdu);
- predkladala na vyžiadanie Súdu ďalšie stanoviská, stanoviská k vyjadreniam sťažovateľov k stanoviskám vlády k prijateľnosti a podstate sťažností, vyjadrenia k ďalším podaniam sťažovateľov a k dokumentom a dôkazom, ktoré Súdu sťažovatelia zaslali (pravidlá 54 a 59 Rokovacieho poriadku Súdu);
- vyjadrovala sa na základe výziev Súdu k spravodlivému zadosťučineniu požadovanému sťažovateľmi (pravidlo 60 Rokovacieho poriadku Súdu);
- zaujímala v súlade s článkom II. ods. 1 písm. b) štatútu, po vyjadrení ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“), stanovisko k možnosti uzavretia zmluvy (pravidlo 62 Rokovacieho poriadku Súdu);
- podávala na vyžiadanie alebo z vlastnej iniciatívy príslušným medzinárodným orgánom informácie o vývoji právneho poriadku Slovenskej republiky v oblasti ochrany ľudských práv a slobôd;
- podávala správy Výboru ministrov Rady Európy (ďalej len „VM RE“) o individuálnych a všeobecných opatreniach prijatých v Slovenskej republike v súvislosti s výkonom rozsudkov Súdu a pripravovala podklady pre prijatie záverečných rezolúcií VM RE o ukončení sledovania výkonu rozsudkov;
- predkladala príslušným sekciám a odborom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“) návrhy na legislatívne zmeny právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorých potreba vyplynula z rozhodovacej činnosti Súdu a spolupracovala pri príprave legislatívnych riešení vzniknutých problémov.

Okrem toho zástupkyňa pôsobila ako členka Komisie pre rekodifikáciu Občianskeho súdneho poriadku. Ďalej pôsobila ako členka Skupiny expertov pre reformu Súdu, v rámci čoho sa zúčastnila na 3., 4. a 5. zasadnutí Skupiny expertov pre reformu Súdu (13. – 15. február 2013, 5. – 7. jún 2013 a 28. – 31. október 2013, Štrasburg, Francúzsko). Ďalej sa zúčastnila seminára o ľudských právach pre súdnych školiteľov (3. – 4. september 2013, Štrasburg, Francúzsko). Zástupkyňa sa zúčastnila v Štrasburgu slávnostnej ceremónie pri príležitosti oficiálneho otvorenia súdneho roku 2013 a spolu s pracovníkmi kancelárie zástupcu sa zúčastňovala aj na zasadnutiach VDM RE a na bilaterálnych rokovaníach so sekretariátom RE, s cieľom zabezpečiť riadny a rýchly výkon rozsudkov Súdu vyhlásených proti Slovenskej republike. Vychádzajúc z príslušných odporúčaní VM RE zástupkyňa zabezpečovala aj mnohé úlohy, ktoré súvisia s implementáciou rozsudkov Súdu v podmienkach Slovenskej republiky.

Hlavná činnosť zástupkyne bola však aj v roku 2013 zameraná na prípravu oficiálnych stanovísk k prijateľnosti a podstate sťažností proti Slovenskej republike, ktoré Súd notifikoval vláde. V roku 2013 zástupkyňa predložila Súdu v rámci písomného konania spolu 68 oficiálnych stanovísk k prijateľnosti a podstate sťažností, dodatočných stanovísk a vyjadrení k nárokom sťažovateľov na spravodlivé zadosťučinenie. Na vyžiadanie Súdu alebo z vlastnej iniciatívy boli Súdu zasielané ďalšie písomné podania. Pri vypracúvaní stanovísk a ďalších podaní sa vychádzalo z podrobnej analýzy skutkového stavu každého jednotlivého prípadu, podkladov od dotknutých vnútroštátnych orgánov, z príslušných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a z relevantnej judikatúry Súdu k príslušným článkom Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a jeho protokolov. Pri vypracúvaní stanovísk a ďalších podaní bola zástupkyňa v pravidelnom pracovnom kontakte s dotknutými súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, príslušnými sekciami a odborními MS SR a ďalšími orgánmi verejnej moci.

Vzhľadom na stále vysoký počet sťažností zasielaných Súdu sa zástupkyňa, prípadne pracovníci jej kancelárie, významnou mierou podieľali na organizovaní odborných seminárov a prednášok pre sudcov, prokurátorov, vyšších súdnych úradníkov a advokátov. Seminára boli zamerané najmä na praktické aspekty uplatňovania Dohovoru v právnom poriadku Slovenskej republiky. Zástupkyňa sa zúčastňovala vzdelávacích podujatí pre advokátskych koncipientov (22. novembra 2013, Tále a 8. novembra 2013, Vyhne), kde prednášala na tému „Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva“. Ďalej sa zúčastnila na Ôsmom pracovnom stretnutí sudcov (24. – 25. október 2013, Omšenie), na ktorom sa, okrem iného, prerokovávala novela zákona o rodine a zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a na Piatom stretnutí kontaktných bodov Súdnej siete pre občianske veci Slovenskej republiky (24. apríla 2013, Omšenie), na ktorom predstavila činnosť zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva. Tiež sa pri príležitosti 20. výročia založenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zúčastnila medzinárodnej konferencie na tému „Postavenie ústavných súdov a ich vplyv na právny poriadok štátu“ (8. – 10. apríla 2013, Košice).

Aj v roku 2013 pracovníci kancelárie zástupcu publikovali v *Justičnej revue* pre potreby právnej praxe slovenské preklady rozsudkov a vybraných rozhodnutí Súdu, týkajúcich sa sťažností podaných proti Slovenskej republike.

II. Prehľad štatistických údajov

a) všeobecne

Podľa štatistických údajov Súdu (*Survey of Activities*) bol vývoj vo vybavovaní sťažností týkajúcich sa Slovenskej republiky nasledujúci:

<i>sťažnosti proti Slovenskej republike</i>	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
sťažnosti pridelené na preskúmanie príslušnému orgánu (výboru alebo komore)	284	343	406	349	403	444	486	347	488	569	568	553	531	464
neprijaté alebo vyčiarknuté sťažnosti bez notifikácie vláde	102	159	366	277	353	287	130	286	459	357	664	694	1079	684
sťažnosti notifikované vláde	42	12	39	9	62	59	64	59	67	42	129	96	43	56
rozsudky (okrem rozsudkov o zmieri a o vyčiarknutí sťažností)	3	5	4	19	13	29	34	23	13	39	40	21	23	16
rozhodnutia o neprijateľnosti sťažností (vyhlásené po predložení stanovísk strán)	1	13	17	14	5	6	13	9	3	9	20	15	10	9
rozhodnutia, príp. rozsudky o zmieri	3	3	3	8	1	11	4	24	12	10	44	29	9	21
rozhodnutia o vyčiarknutí sťažnosti na základe jednostranného uznania porušenia zo strany vlády	-	-	-	-	-	-	-	9	5	4	12	2	3	4

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že v porovnaní s rokom 2012 klesol počet sťažností pridelený na preskúmanie príslušnému orgánu, t. j. výboru alebo komore (464 sťažností v roku 2013 oproti 531 sťažnostiam v roku 2012). Počet sťažností, ktoré Súd neprijal alebo vyčiarkol zo svojho zoznamu bez toho, aby sťažnosť notifikoval vláde, výrazne klesol (684 sťažností v roku 2013 oproti 1079 sťažnostiam v roku 2012). Vláde bolo v roku 2013 notifikovaných 56 sťažností, čo predstavuje mierny nárast oproti roku 2012 (43 sťažností).

b) rozsudky a rozhodnutia v roku 2013

Zo sťažností, ktoré boli notifikované vláde, Súd v uplynulom roku rozhodol celkovo 53 prípadov. Z uvedeného počtu Súd v 16 prípadoch vyhlásil rozsudky v merite veci, v 9 prípadoch Súd sťažnosti vyhlásil ako celok za neprijateľné, v 21 prípadoch Súd rozhodol o schválení zmluvy dosiahnutého medzi stranami, v 4 prípadoch Súd vyčiarkol sťažnosti zo

zoznamu na základe jednostrannej deklarácie vlády a v 3 prípadoch rozhodol o vyčiarknutí sťažnosti zo zoznamu svojich prípadov z dôvodu, že sťažovateľ nereagoval na opakované výzvy Súdu na predloženie stanoviska (pozri nižšie).

V roku 2013 Súd v 16 prípadoch konštatoval porušenie niektorého z článkov Dohovoru zo strany Slovenskej republiky (v roku 2012 to bolo v 21 prípadoch). V 1 prípade Súd konštatoval porušenie článku 5 Dohovoru (právo na osobnú slobodu a bezpečnosť), v 1 prípade porušenie článku 10 Dohovoru (právo na slobodu prejavu), v 14 prípadoch konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie), z toho v 12 prípadoch porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote a napokon v 5 prípadoch rozhodol o porušení článku 13 Dohovoru (právo na účinný vnútroštátny prostriedok nápravy).

<i>Rozsudky</i>	<i>počet</i>
rozsudky vyhlásené v roku 2013	16
rozsudky výlučne v prospech sťažovateľa	16
rozsudky výlučne v prospech vlády	0
uznané čiastkové námietky sťažovateľov, t. j. výroky Súdu o porušení práv (výroky v prospech sťažovateľov)	21
neuznané čiastkové námietky sťažovateľov – výroky Súdu o neprijateľnosti sťažnosti alebo o neporušení práv (výroky v prospech vlády)	14

Rozsudky Súdu, vyhlásené od 1. januára 2013 do 31. decembra 2013:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozsudok Spravodlivé zadosťučinenie	Stav vykonania rozsudku (k 28. februáru 2014)
1	27082/09	DMF a. s.	D-6/1 prieťahy v trestnom konaní, v ktorom bol uplatnený nárok na náhradu škody	rozsudok z 5.2.2013 porušenie D-6/1	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
2	12583/09	Viliam Hauser	D-6/1 prieťahy v konaní o náhradu škody	rozsudok z 5.2.2013 porušenie D-6/1 5 200 EUR – NU 50 EUR – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
3	23386/09	A. H.	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie výživného	rozsudok z 19.2.2013 porušenie D-6/1 2 400 EUR – NU 1 500 EUR – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
4	25368/10	Mária Palgutová	D-6/1 prieťahy v konaní o náhradu škody	rozsudok z 19.2.2013 porušenie D-6/1 2 500 EUR – NU 500 EUR – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
5	59644/09	Jozef Krela a ďalší	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy	rozsudok z 5.3.2013 porušenie D-6/1 2 000 EUR každému z ôsmich sťažovateľov – NU 2 400 EUR spoločne – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
6	5718/10	František Laufik	D-6/1 prieťahy v konaní o sprístupnenie účtovných dokladov obchodnej spoločnosti	rozsudok z 5.3.2013 porušenie D-6/1 7 800 EUR – NU	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
7	31312/08	Martin Vrabec a ďalší	D-6/1, 1P-1 nespravodlivosť konania o vydanie pôdy podľa reštitučných zákonov, porušenie práva na majetok	rozsudok z 26.3.2013 porušenie D-6/1, neporušenie P-1/1 350 EUR – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
8	47386/07	Ladislav Csákó	D-6/1, D-13 prieťahy v exekučnom konaní, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok z 25.6.2013 porušenie D-6/1, D-13 4 500 EUR – NU 1 000 EUR – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozsudok Spravodlivé zadosťučinenie	Stav vykonania rozsudku (k 28. februáru 2014)
9	1640/07	Vladimír Sika	D-6/1, D-13, D-14 prieťahy v pracovnoprávnom konaní, absencia účinného prostriedku nápravy, zákaz diskriminácie	rozsudok z 25.6.2013 porušenie D-6/1, D-13 v spojení s D-6/1 2 000 EUR – NU	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
10	6846/08	Arpád Untermayer	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy a v exekučnom konaní, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok z 9.7.2013 porušenie D-6/1, D-13 3 100 EUR – NU 1 250 EUR – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
11	64023/09	Viktor Bednár	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody za neoprávnené užívanie nehnuteľnosti, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok z 8.10.2013 porušenie D-6/1, D-13 v spojení s D-6/1 5 500 EUR – NU	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
12	16111/11	Vladislav Frigo	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie nevyplatenej mzdy	rozsudok z 8.10.2013 porušenie D-6/1 10 500 EUR – NU	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
13	61436/09	Margita Klinovská	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok z 8.10.2013 porušenie D-6/1, D-13 5 500 EUR – NU	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
14	11867/09	Arpád Soltész	D-10, D-13 právo na slobodu prejavu, absencia účinného prostriedku nápravy	rozsudok z 22.10.2013 porušenie D-10 14 463 EUR – MU 5 850 EUR – NU 3 935,10 EUR – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
15	74550/12	Mária Kucejová	D-6/1, D-14 prieťahy v konaní o určovacej žalobe, zákaz diskriminácie	rozsudok z 26.11.2013 porušenie D-6/1 6 000 EUR – NU 918 EUR – T	dohľad VM RE nad výkonom rozsudku
16	36997/08	Mikuláš Černák	D-5/1, D-5/4, D-6/1, D-14 súlad väzby so zárukami článku 5 Dohovoru, spravodlivosť konania, zákaz diskriminácie	rozsudok zo 17.12.2013 porušenie D-5/4	čaká sa na právoplatnosť rozsudku

D-x/y = článok x odsek y Dohovoru
yP-x = článok x Protokolu č. y
NU = nemajetková ujma
MU = majetková škoda
T = trovy konania

Podrobnosti o jednotlivých rozsudkoch sú uvedené v prílohe č. 1.

Rozsudky vyhlásené sedemčlennou komorou Súdu s výnimkou tých, v ktorých niektorá zo strán požiadala o predloženie prípadu veľkej komore Súdu, nadobudli právoplatnosť v zmysle článku 44 ods. 2 Dohovoru uplynutím troch mesiacov odo dňa ich oznámenia stranám, pričom za oznámenie sa považuje zverejnenie rozsudku na internetovej stránke Súdu. Vzhľadom na nadobudnutie účinnosti Protokolu č. 14 sa vyskytli aj rozsudky vyhlásené trojčlenným výborom, ktoré nadobudli právoplatnosť dňom ich oznámenia stranám, pričom za oznámenie sa považuje zverejnenie rozsudku na internetovej stránke Súdu.

V 21 prípadoch Súd rozhodnutím vzal na vedomie zmier medzi sťažovateľmi a vládou po tom, ako sa uistil, že dosiahnutý zmier je založený na rešpektovaní ľudských práv tak, ako je to definované v Dohovore a jeho protokoloch. Zároveň rozhodol o vyčiarknutí sťažností zo svojho zoznamu prípadov.

Rozhodnutia Súdu o zmierni, prijaté od 1. januára 2013 do 31. decembra 2013:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie Spravidlivé zadost'učinenie
1	642/11	Anton Nadzam a ďalší	D-6/1 prieťahy v konaní o náhradu škody a platenie renty	rozhodnutie z 15.1.2013 3 x 5 600 EUR
2	19474/12	Dušan Nosko a ďalší	D-6/1 prieťahy v dedičskom konaní	rozhodnutie z 15.1.2013 3 x 2 800 EUR
3	12321/11	Mirko Gonda	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom	rozhodnutie z 29.1.2013 4 400 EUR
4	17506/12	Jozef Šajmír	D-6/1 prieťahy v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov	rozhodnutie z 29.1.2013 1 000 EUR
5	6301/11	Ondrej Chylý a ďalší	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a práva prechodu	rozhodnutie z 19.2.2013 3 x 4 600 EUR
6	66257/12	Margita Idesová	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti	rozhodnutie z 19.2.2013 6 100 EUR
7	59715/12	Juraj Tözsér a Gabriela Tözsérová	D-6/1 prieťahy v trestnom konaní v rámci rozhodovania o nároku na náhradu škody	rozhodnutie z 19.2.2013 3 300 EUR
8	14454/09	Viliam Gerschdorf	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy z titulu bezdôvodného obohatenia	rozhodnutie zo 14.5.2013 10 000 EUR
9	23092/11	Miroslav Krajčovič	D-6/1 prieťahy v konaní o náhradu škody	rozhodnutie zo 14.5.2013 1 900 EUR
10	3505/12	REALINVEST s. r. o.	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie ceny za vykonané práce	rozhodnutie zo 14.5.2013 1 700 EUR
11	62626/11	Helena Vargová a ďalší	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti	rozhodnutie zo 14.5.2013 41 100 EUR
12	40685/08	Martin Herstek	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy	rozhodnutie zo 17.9.2013 3 750 EUR
13	12799/10	Anna Jendrisková	D-6/1 prieťahy v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov	rozhodnutie zo 17.9.2013 4 000 EUR
14	12800/13	JUPITER SK s. r. o.	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody, absencia účinného prostriedku nápravy	rozhodnutie zo 17.9.2013 3 100 EUR
15	3397/09, 3409/09, 16316/09	Roman Kavalec, Tibor Kavalec, Anna Gálová	D-6/1 prieťahy v dedičskom konaní	rozhodnutie zo 17.9.2013 3 x 5 000 EUR
16	916/09	Vincent Kavalec	D-6/1 prieťahy v dedičskom konaní	rozhodnutie zo 17.9.2013 5 000 EUR
17	27424/09	Ján Matula	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o opravu pracovného posudku, absencia účinného prostriedku nápravy	rozhodnutie zo 17.9.2013 4 700 EUR
18	22881/08	Štefan Mutňanský	D-6/1 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy	rozhodnutie zo 17.9.2013 5 100 EUR
19	80277/12	Ján Sarkocy	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o zaplatenie peňažnej sumy, absencia účinného prostriedku nápravy	rozhodnutie zo 17.9.2013 4 000 EUR
20	11937/09	Ján Šiňák	D-6/1 prieťahy v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností	rozhodnutie zo 17.9.2013 4 400 EUR
21	70336/10	Petra Zadajorová	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o náhradu škody, absencia účinného prostriedku nápravy	rozhodnutie zo 17.9.2013 4 400 EUR

V rozhodovacej činnosti Súdu existuje inštitút tzv. rozhodnutia na základe jednostrannej deklarácie dotknutej zmluvnej strany Dohovoru (napr. *Tahsin Acar proti Turecku*, [VK], č. 26307/95, ods. 75-77, ECHR 2003-VI, *Meriakri proti Moldavsku* (vyčiarknutie), č. 53487/99, 1. marca 2005, *Swedish Transport Workes Union proti Švédsku*, (vyčiarknutie), č. 53507/99, 18. júla 2006 a *Van Houten proti Holandsku* (vyčiarknutie), č. 25149/03, ECHR 2005-IX). Ide o prípady, v ktorých je dotknutá vláda pripravená uzavrieť zmier za podmienok navrhnutých Súdom, avšak sťažovateľ s uzavretím zmiernu nesúhlasí. Za predpokladu, že vláda jednostranne deklaruje, že uznáva porušenie práv sťažovateľa a je pripravená zaplatiť mu spravodlivé zadost'učinenie, Súd môže, ak je presvedčený, že

dozriavanie ľudských práv zaručených Dohovorom a jeho protokolmi nevyžaduje, aby sa pokračovalo v posudzovaní predmetnej sťažnosti, vziať na vedomie podmienky deklarácie dotknutej vlády a formu zabezpečenia dodržania v nej uvedených záväzkov a rozhodnúť o vyčiarknutí sťažnosti zo zoznamu svojich prípadov v súlade s článkom 37 ods. 1 písm. c) Dohovoru (t. j. z dôvodu, že okolnosti vedú k záveru, že pre akýkoľvek iný dôvod zistený Súdom nie je potrebné pokračovať v posudzovaní sťažnosti). Zástupkyňa tento postup začala využívať už v roku 2007. V ďalších rokoch v tejto praxi pokračovala a v roku 2013 Súd takto vo vzťahu k Slovenskej republike rozhodol v 4 prípadoch. V súlade s aktuálnou judikatúrou Súdu sa v prípadoch, ak zástupkyňa navrhne zmier, ktorý sťažovatelia odmietnu, suma uvedená v jednostrannej deklarácii vlády znižuje oproti sume navrhutej v deklarácii o zmieri o 10 %.

Rozhodnutia Súdu o vyčiarknutí sťažnosti na základe jednostrannej deklarácie vlády, prijaté od 1. januára 2013 do 31. decembra 2013:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo Protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie (dátum vydania) Spravodlivé zadost'učinenie
1	13511/12	Mária Némethová a ďalší	D-6/1 prieťahy v dedičskom konaní	rozhodnutie z 19.2.2013 4 x 2 700 EUR
2	69343/11	Dušan Ďurďovič a Míra Trančíková	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie, že vec patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov	rozhodnutie z 12.3.2013 2 673 EUR
3	68715/11	Mária Bittó	D-6/1 prieťahy v konaní o určenie čiastočnej neplatnosti dohody o vydaní veci a určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam	rozhodnutie zo 4.6.2013 7 470 EUR
4	59525/11	Ján Sarkocy	D-6/1 prieťahy v trestnom konaní	rozhodnutie zo 4.6.2013 4 770 EUR

V 3 prípadoch Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažnosti po tom, ako sa k notifikovaným sťažnostiam vyjadrila vláda z dôvodu, že sťažovateľ nereagoval na výzvy Súdu na predloženie stanovísk a dokumentov, z čoho Súd vyvodil, že nemá záujem na ďalšom prerokovaní svojej sťažnosti.

Rozhodnutia Súdu o vyčiarknutí sťažnosti z dôvodu, že sťažovateľ netrval na pokračovaní v konaní, prijaté od 1. januára 2013 do 31. decembra 2013:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo Protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie (dátum vydania)
1	38103/08	Vladimír Majtán	D-5/3, D-5/4 nesúlady väzby so zárukami článku 5 Dohovoru	rozhodnutie zo 4.6.2013 vyčiarknutie sťažnosti zo zoznamu prípadov - sťažovateľ nereagoval na opakované výzvy Súdu na predloženie stanoviska
2	34840/08	Dušan Priwitzer	D-6/1, D-6/2 porušenie práva na spravodlivé súdne konanie pred nestranným súdom v trestnom konaní, nerešpektovanie princípu prezumpcie nevinoty	rozhodnutie zo 4.6.2013 vyčiarknutie sťažnosti zo zoznamu prípadov - sťažovateľ nereagoval na opakované výzvy Súdu na ustanovenie právneho zástupcu a predloženie splnomocnenia
3	25337/10	Štefan Podhajecký	D-6/1 porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v konaní o zrušení rozsudku rozhodcovského súdu a v konaní pred ústavným súdom	rozhodnutie zo 17.9.2013 vyčiarknutie sťažnosti zo zoznamu prípadov - sťažovateľ nereagoval na opakované výzvy Súdu na predloženie stanoviska

V ďalších 9 prípadoch Súd rozhodol v prospech Slovenskej republiky rozhodnutím o neprijateľnosti sťažnosti po tom, ako sa k notifikovaným sťažnostiam vyjadrila vláda a sťažovateľ.

Rozhodnutia, ktorými boli sťažnosti vyhlásené za neprijateľné po notifikácii vláde od 1. januára 2013 do 31. decembra 2013:

Č.	Sťažnosť	Meno	Namietaný článok Dohovoru alebo protokolu Predmet súdneho konania	Rozhodnutie (dátum vydania)
1	48638/09	Jaroslav Bartl	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o reklamačnom nároku, absencia účinného prostriedku nápravy	rozhodnutie zo 4.6.2013, sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
2	53364/07	Ioan Kornelij Komanický	D-6/1, D-13 prieťahy v konaní o neplatnosť výpovede z nájmu, absencia účinného prostriedku nápravy	rozhodnutie z 18.6.2013, sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
3	40265/07	Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s.	D-6/1 právo na spravodlivé súdne konanie pred súdom ustanoveným zákonom, absencia účinného prostriedku nápravy	rozhodnutie z 2.7.2013, sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
4	51550/07	Lawyer Partners, a. s.	IP-1 porušenie majetkových práv v dôsledku zmeny zákona, na základe ktorej došlo k zrušeniu možnosti vymáhať poplatky z omeškania za oneskorené zaplatenie koncesionárskych poplatkov	rozhodnutie z 8.10.2013, sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
5	49103/09	Petrová a Valo	D-6/1, 1P-1 právo na spravodlivé súdne konanie, právo na ochranu majetku	rozhodnutie z 5.11.2013, sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
6	8095/11	Peter Popivčák	1P-1 právo na ochranu majetku	rozhodnutie z 5.11.2013, sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
7	73020/10	Mária Šidlovská	D-6/1, 1P-1 právo na spravodlivé súdne konanie, právo na ochranu majetku	rozhodnutie z 5.11.2013, sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
8	19474/09	Katarína Šebeková a ďalší	1P-1, D-4 porušenie majetkových práv v dôsledku povinnosti prenechať byty na užívanie nájomcom za regulované nájomné aj po skončení nájmu a porušenie zákazu nútenej práce	rozhodnutie z 19.11.2013, sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú
9	27903/10	ZIPP BRATISLAVA spol. s r. o.	1P-1 porušenie majetkových práv v dôsledku zamietnutia nároku na náhradu škody voči štátu	rozhodnutie z 19.11.2013, sťažnosť vyhlásená za neprijateľnú

c) predbežné opatrenia v roku 2013

V zmysle pravidla 39 Rokovacieho poriadku Súdu môže komora Súdu alebo v prípade potreby jej predseda na návrh strany alebo inej dotknutej osoby, alebo z vlastného podnetu nariadiť stranám akékoľvek predbežné opatrenie, ktoré považuje za potrebné prijať v záujme strán alebo riadneho priebehu konania.

Veľká časť nariadených predbežných opatrení sa týka vydania alebo vyhostenia cudzincov, ktorí sa pred Súdom sťažujú na porušenie svojich práv podľa článkov 2, 3, 8 alebo 6 Dohovoru a tvrdia, že v štáte, do ktorého by mali byť vydaní alebo vyhostení, im hrozí smrť, zlé zaobchádzanie alebo nespravodlivé trestné konanie prípadne, že vydaním alebo vyhostením stratia kontakt so svojou rodinou nachádzajúcou sa vo vydávajúcom alebo vyhostujúcom štáte.

Vo vzťahu k Slovenskej republike Súd v roku 2013 nariadil jedno predbežné opatrenie, a to vo veci *A. Y.* Vo vzťahu k trom sťažovateľom nariadené predbežné opatrenie ostáva stále v platnosti (*Ibragimov a Čentijev a Mohaghegh*).

III. Stav agendy

a) všeobecne – sťažnosti proti Slovenskej republike

Od roku 1993 do konca roku 2013 Súd notifikoval vláde spolu 816 sťažností. V roku 2013 došlo k miernemu nárastu počtu notifikovaných nových sťažností vláde oproti roku 2012.

b) nové sťažnosti

Všetky sťažnosti, ktoré boli notifikované vláde v roku 2012, patria do kategórie individuálnych sťažností podľa článku 34 Dohovoru. Žiadna medzištátna sťažnosť podľa článku 33 Dohovoru nebola proti Slovenskej republike podaná a ani Slovenská republika nepodala takúto sťažnosť proti inému zmluvnému štátu Dohovoru.

Prevažná časť notifikovaných sťažností sa týka namietaného porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie), predovšetkým v súvislosti s neprimeranou dĺžkou súdnych konaní, ale aj v súvislosti s dodržaním spravodlivosti súdneho konania a procesných práv v trestnom konaní. V niektorých sťažnostiach je namietané aj porušenie práva na prístup k súdu. Nezanedbateľná skupina notifikovaných sťažností sa týka porušenia práva na pokojné užívanie majetku podľa článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru. Viacero sťažností sa týka porušenia práva na osobnú slobodu a bezpečnosť podľa článku 5 Dohovoru, osobitne v súvislosti s väzbou sťažovateľov a konaním o nej a porušenia práva na účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 Dohovoru. Napokon sa vyskytli aj ojedinelé prípady týkajúce sa porušenia článku 3 Dohovoru (zákaz mučenia), článku 8 Dohovoru (právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života) a článku 14 Dohovoru (zákaz diskriminácie). Zoznam sťažností sa nachádza v prílohe č. 2.

c) otvorené sťažnosti

K 28. februáru 2014 kancelária zástupcu eviduje spolu 120 otvorených prípadov, ktoré sa nachádzajú v rôznych štádiách konania a vybavovania. V 54 prípadoch VM RE dohliada nad výkonom právoplatných rozsudkov alebo rozhodnutí, prijatých vo vzťahu k Slovenskej republike, v 1 prípade rozsudok vyhlásený v roku 2013 ešte nenadobudol právoplatnosť a v 66 prípadoch Súd skúma prijateľnosť a podstatu sťažnosti.

d) skončené sťažnosti

Z vyššie uvedeného prehľadu vyplýva, že v roku 2013 bolo skončených 44 prípadov.

e) dohľad VM RE nad výkonom právoplatných rozsudkov Súdu

Aj v roku 2013 boli finančné sumy, ktoré požadovali jednotliví sťažovatelia v konaní pred Súdom, mimoriadne vysoké. V priebehu roku 2013 bola sťažovateľom celkovo vyplatená suma 369 163 EUR, z čoho bolo 173 550 EUR vyplatených v rámci uzavretých zmierov. Prehľad vyplatených súm je uvedený v prílohe č. 3.

V súvislosti s výkonom rozsudkov VM RE sleduje, či boli prijaté všeobecné a individuálne opatrenia nevyhnutné na splnenie rozsudku, pričom berie do úvahy možnosť Slovenskej republiky zvoliť si opatrenia, ktoré v tomto ohľade považuje za najvhodnejšie.

Kancelária zástupcu prostredníctvom Stálej misie Slovenskej republiky pri RE informovala VM RE o plnení záväzkov vyplývajúcich z rozsudkov, a to vo forme informácií predložených v rámci sledovania výkonu rozsudkov vo VM RE, najmä:

- o vyplatení priznaných súm spravodlivého zadosťučinenia;
- o ďalšom vývoji v prípadoch na vnútroštátnej úrovni;
- o distribúcii rozsudkov Súdu na dotknuté orgány a o zverejnení slovenských prekladov rozsudkov Súdu v odbornom právnickom časopise *Justičná revue* (preklady vyhotovila kancelária zástupcu);
- o uskutočnených a pripravovaných legislatívnych zmenách;
- o zmenách v judikatúre vnútroštátnych súdov;
- o ďalších opatreniach uskutočňovaných v rámci výkonu rozsudkov.

Po tom, ako sa VM RE presvedčí, že Slovenská republika prijala všetky nevyhnutné opatrenia na splnenie rozsudku, prijme záverečnú rezolúciu, v ktorej konštatuje, že úlohy podľa článku 46 ods. 2 Dohovoru boli splnené.

V roku 2013 VM RE ukončil dohľad nad výkonom 28 rozsudkov a rozhodnutí proti Slovenskej republike vydaním záverečných rezolúcií, ktorými bolo ukončené sledovanie týchto prípadov. Ide o rezolúcie:

- *CM/ResDH(2013)47*, prijatá 7. marca 2013 k rozsudkom *Aydemir proti Slovenskej republike* z 8. februára 2011 (č. 44153/06) a *Michalko proti Slovenskej republike* z 21. decembra 2010 (č. 35377/05), v ktorých Súd skonštatoval porušenie článku 5 Dohovoru (právo na osobnú slobodu a bezpečnosť) v dôsledku neprimeranej dĺžky väzby a nespravodlivosti konania o prepustení z väzby, ako aj absencie odškodnenia za väzbu;
- *CM/ResDH(2013)46*, prijatá 7. marca 2013 k rozhodnutiam *Kováčová proti Slovenskej republike* z 3. júla 2012 (č. 2489/10) a *Klinovská proti Slovenskej republike* z 10. júla 2012 (č. 69583/10), ktorými Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažností na základe zmiernu uzavretého medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľmi;
- *CM/ResDH(2013)73*, prijatá 30. apríla 2013 k rozsudku *Mihal proti Slovenskej republike* z 5. júla 2011 (č. 22006/07), v ktorom Súd konštatoval porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku neprípustnosti sťažovateľovho odvolania proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka v exekučnom konaní a nejednotnej judikatúry ústavného súdu v tomto ohľade;
- *CM/ResDH(2013)74*, prijatá 30. apríla 2013) k rozsudkom *Gál proti Slovenskej republike* z 31. novembra 2010 (č. 45426/06), *Štetiar a Šutek proti Slovenskej republike* z 31. novembra 2010 (č. 20271/06), *Karlin proti Slovenskej republike* z 28. júna 2011 (č. 41238/05), *Osváthová proti Slovenskej republike* z 21. decembra 2010 (č. 15684/05), *Loveček proti Slovenskej republike* z 21. decembra 2010 (č. 11301/03), *Varnavčín proti Slovenskej republike* z 18. januára 2011 (č. 41877/05) a *Rosselet-Christ proti Slovenskej republike* z 26. októbra 2010 (č. 25329/05), v ktorých Súd konštatoval porušenie článku 5 Dohovoru (právo na osobnú slobodu a

bezpečnosť) v dôsledku neprimeranej dĺžky väzby a príliš pomalého rozhodovania o žiadostiach o prepustenie z väzby, ako aj absencie odškodnenia za väzbu, resp. porušenie práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, a to konkrétne prejednanie jeho nároku na náhradu škody, uplatneného v trestnom konaní;

- *CM/ResDH(2013)87*, prijatá 7. mája 2013) k rozsudkom *Urbárska obec Trenčianske Biskupice proti Slovenskej republike* z 27. novembra 2007 a 27. januára 2009 (č. 74258/01), *Jenisová proti Slovenskej republike* z 3. novembra 2009 (č. 58764/00), *Salus proti Slovenskej republike* z 3. novembra 2009 (č. 28697/03) a *Šefčíková proti Slovenskej republike* z 3. novembra 2009 (č. 6284/02), v ktorých Súd konštatoval porušenie práva na ochranu majetku podľa článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru v dôsledku zákonom zriadeného nájmu vo vzťahu k pozemkom patriacim sťažovateľom za zákonom stanovené nájomné a ich prevodu týchto pozemkov do vlastníctva dovtedajších nájomcov – záhradkárov za neprimeranú náhradu;
- *CM/ResDH(2013)86*, prijatá 7. mája 2013 k rozsudku *Michalák proti Slovenskej republike* z 8. februára 2011 (č. 30157/03), v ktorom Súd konštatoval porušenie práv sťažovateľa podľa článku 5 Dohovoru, a to konkrétne práva na účinné a urýchlené preskúmanie zákonnosti jeho väzby a absenciu odškodnenia v tomto ohľade;
- *CM/ResDH(2013)95*, prijatá 29. mája 2013 k rozsudku *Ringier Axel Springer Slovakia, a. s. proti Slovenskej republike* z 26. júla 2011 (č. 41262/05), v ktorom Súd konštatoval porušenie práva na slobodu prejavu podľa článku 10 Dohovoru v dôsledku postupu vnútroštátnych súdov v rámci konania na ochranu osobnosti;
- *CM/ResDH(2013)126*, prijatá 19. júna 2013 k rozsudku *Masár proti Slovenskej republike* z 3. mája 2012 (č. 66882/09), v ktorom Súd konštatoval porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru v dôsledku dĺžky trestného konania;
- *CM/ResDH(2013)180*, prijatá 18. septembra 2013 k rozhodnutiam *Lišková proti Slovenskej republike* z 11. decembra 2012 (č. 29110/10), *Nadzam a ďalší proti Slovenskej republike* z 15. januára 2013 (č. 642/11), *Jurkovič proti Slovenskej republike* z 2. októbra 2012 (č. 7349/11), *Gonda proti Slovenskej republike* z 29. januára 2013 (č. 12321/11), *Karšay proti Slovenskej republike* z 11. decembra 2012 (č. 17996/11), *Filipová proti Slovenskej republike* zo 6. novembra 2012 (č. 75265/11), *Šajmír proti Slovenskej republike* z 29. januára 2013 (č. 17506/12) a *Nosko a ďalší proti Slovenskej republike* z 15. januára 2013 (č. 19474/12), ktorými Súd rozhodol o vyčiarknutí sťažností na základe zmieru uzavretého medzi vládou Slovenskej republiky a sťažovateľmi;
- *CM/ResDH(2013)195*, prijatá 26. septembra 2013 k rozsudku *Paulík proti Slovenskej republike* z 10. októbra 2006 (č. 10699/05), v ktorých Súd konštatoval porušenie práva na rešpektovanie súkromného života sťažovateľa podľa článku 8 Dohovoru v dôsledku nemožnosti zaprieť súdom určené otcovstvo na základe neskôr získaného dôkazu a porušenie zákazu diskriminácie podľa článku 14 Dohovoru v porovnaní s mužmi, ktorých otcovstvo bolo určené na základe inej z domnienok otcovstva.

Zasadnutí VDM RE sa v roku 2013 pravidelne zúčastňovali vybraní pracovníci kancelárie, ktorých úlohou bolo predovšetkým podávať správy o stave jednotlivých vecí, nad

ktorými vykonáva VM RE dohľad, vysvetľovať kroky, ktoré Slovenská republika uskutočnila na odstránenie príčin porušovania Dohovoru tak v rovine všeobecnej, predovšetkým legislatívnej, ako aj v rovine individuálnej, ale aj získať poznatky z praxe ostatných členských štátov a na ich základe iniciovať legislatívne zmeny v danej oblasti. Uvedený spôsob argumentácie a získavania informácií priamo vo VDM RE sa ukázal ako veľmi pozitívny a užitočný.

IV. Závery

a) organizácia činnosti zástupcu

V roku 2013 zástupkyňa v súlade so štatútom priebežne plnila všetky úlohy, ktoré pre Slovenskú republiku vyplývajú predovšetkým z rozhodnutí Súdu a rozhodnutí VM RE.

b) rešpektovanie ľudských práv a základných slobôd podľa Dohovoru v Slovenskej republike

V roku 2013 sa sťažnosti proti Slovenskej republike, oznámené Súdom, ako aj uzavreté zmiery najčastejšie týkali namietaného porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote.

Zástupkyňa pristúpila k zmiernemu riešeniu sťažností týkajúcich sa neprimeranej dĺžky konaní najmä v prípadoch, keď ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu, že sťažovateľ pred jej podaním nevyčerpal prostriedok nápravy v podobe sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi dotknutého súdu (napr. *Jendrisková proti Slovenskej republike*, rozhodnutie o zmieri zo 17. septembra 2013) alebo podal sťažnosť predsedovi dotknutého súdu iba formálne a neposkytol mu dostatok času na uskutočnenie nápravy (napr. *Sarkocy proti Slovenskej republike*, rozhodnutie o zmieri zo 17. septembra 2013). Rozhodnutie uzavrieť v takýchto prípadoch zmier bolo odôvodnené tým, že takúto prax ústavného súdu už Súd odmietol (napr. *Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike a Komanický (č. 6) proti Slovenskej republike* z 12. júna 2012). V niektorých prípadoch došlo k zmiernemu riešeniu vzhľadom na nedostatočnú výšku primeraného finančného zadosťučinenia priznávanú ústavným súdom za zistené prietahy v súdnom konaní (napr. *Idesová proti Slovenskej republike*, rozhodnutie o zmieri z 19. februára 2013), ďalej vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd neposúdil celkovú dĺžku konania prebiehajúceho na viacerých stupňoch alebo súdoch (napr. *Chylý a ďalší proti Slovenskej republike*, rozhodnutie o zmieri z 19. februára 2013), alebo preto, že ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu už vyhláseného konečného rozhodnutia vo veci, hoci konanie nebolo právoplatne skončené (*Tözsér a Tözsérová proti Slovenskej republike*, rozhodnutie o zmieri z 19. februára 2013). Aj v týchto prípadoch vychádzalo rozhodnutie zástupkyne uzavrieť zmier z ustálenej judikatúry Súdu, ktorý predmetný prístup ústavného súdu označil za príliš formalistický a nesúladiť so zárukami článku 6 ods. 1 Dohovoru, tak ako ich interpretuje vo svojich rozhodnutiach Súd.

Pokiaľ ide o rozsudky Súdu vyhlásené v roku 2013, Súd v nich identifikoval nasledovné problémy v rozhodovacej činnosti ústavného súdu.

Rozsudky Súdu, vyhlásené v neprospech Slovenskej republiky sa najčastejšie týkali porušovania článku 6 ods. 1 Dohovoru, a to predovšetkým práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. V niektorých prípadoch Súd dospel na rozdiel od ústavného súdu

k záveru o tom, že dĺžka konania bola prehnaná (napr. *Palgutová proti Slovenskej republike*, rozsudok z 19. februára 2013, *Krela proti Slovenskej republike*, rozsudok z 5. marca 2013). Vo viacerých prípadoch Súd kritizoval prístup ústavného súdu, ktorý neposúdil celkovú dĺžku konania prebiehajúceho na viacerých stupňoch alebo pred viacerými súdmi toho istého stupňa pri postúpení veci z dôvodu miestnej príslušnosti (napr. *A. H. proti Slovenskej republike*, rozsudok z 19. februára 2013), podmienil prijateľnosť ústavnej sťažnosti predchádzajúcou sťažnosťou na prietahy v konaní predsedovi dotknutého všeobecného súdu (napr. *Csáko proti Slovenskej republike*, rozsudok z 25. júna 2013, *Sika proti Slovenskej republike č. 7*, rozsudok z 25. júna 2013), či odmietol sťažnosť z dôvodu, že konanie v merite bolo skončené právoplatným rozsudkom, hoci pokračovalo konanie o trovách (*Friigo proti Slovenskej republike*, rozsudok z 8. októbra 2013).

V prípade *Vrabec a ďalší proti Slovenskej republike* (rozsudok z 26. marca 2013) sťažovatelia okrem iného podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru namietali, že zamietnutie ich nároku na vrátenie pôdy najvyšším súdom bolo svojvoľné a v rozpore s princípom právnej istoty, pretože najvyšší súd nebral do úvahy svoju odlišnú prax v iných obdobných prípadoch, v ktorých rozdielne rozhodol o tom, či pôda vyvlastnená podľa vyhlášky č. 15/1959 Zb. spadá pod zákon č. 503/2003 Z. z. Súd vo svojom rozsudku poukázal najmä na to, že ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov bez toho, aby sa týmto argumentom zaoberal, hoci v inom prípade ústavný súd judikoval, že odchýlky v praxi najvyššieho súdu sú v rozpore s princípom právnej istoty. Tým, že ústavný súd sa v prípade sťažovateľov nezaoberal ich argumentom týkajúcim sa nejednoznačnej judikatúry najvyššieho súdu, konal v rozpore s ich právom na spravodlivé konanie, a preto došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru.

V prípade *Soltész proti Slovenskej republike* (rozsudok z 22. októbra 2013) sťažovateľ namietal, že výsledok konania o žalobe na ochranu osobnosti, vedeného proti nemu na vnútroštátnej úrovni bol v rozpore s jeho právami podľa článku 10 Dohovoru. Námietskami sťažovateľa, týkajúcimi sa porušenia článku 10 Dohovoru sa zaoberal aj ústavný súd na základe sťažnosti podľa článku 127 ústavy. Ústavný súd ju však v júli 2008 odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Poznamenal, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavno-procesné princípy, avšak porušenie procesných práv sťažovateľ nenamietal. Súd vo svojom rozsudku konštatoval, že právna ochrana, ktorá bola sťažovateľovi poskytnutá na vnútroštátnej úrovni, nebola zlučiteľná s požiadavkami článku 10 Dohovoru. V tomto ohľade Súd uviedol, že vnútroštátne súdy mali skúmať prítomnosť a stupeň verejného záujmu na uverejnení spornej informácie a nájsť rovnováhu medzi týmto verejným záujmom a záujmom dotknutého jednotlivca. Súd ďalej poznamenal, že uvedené sa vzťahovalo aj na otázku dobromyseľnosti sťažovateľa a ďalšie aspekty prípadu, ktoré boli potrebné pre zistenie skutočnosti, či sťažovateľ konal v súlade s „povinnosťami a zodpovednosťou“ zakotvenou v článku 10 ods. 2 Dohovoru. Vzhľadom na uvedené Súd nedospel k záveru, že by vnútroštátne súdy založili svoj záver na akceptovateľnom posúdení relevantných skutočností. Súd sa nestotožnil ani s prístupom ústavného súdu a dospel k záveru, že došlo k porušeniu článku 10 Dohovoru. V súvislosti s týmto rozsudkom zástupkyňa vyjadrila poľutovanie nad formalistickým prístupom ústavného súdu, ktorý kritizovala z analogických dôvodov ako Súd už v roku 2003, pričom upozorňovala na to, že bude mať za následok neúčinnosť ochrany poskytovanej na vnútroštátnej úrovni a podávanie sťažností na Súd. Zároveň vyzvala ústavný súd, aby zosúladiť svoju rozhodovaciu prax s judikatúrou Súdu (pozri tlačovú správu z 22. októbra 2013, zverejnenú na internetovej stránke MS SR). Uvedené by malo za následok zrušenie rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré nie sú v súlade so zárukami článku 10 Dohovoru

a vyriešenie vecí na vnútroštátnej úrovni bez toho, aby štátu vznikali nežiaduce finančné záväzky.

c) očakávané problémy v oblasti dodržiavania ľudských práv v nadväznosti na rozhodovaciu činnosť Súdu

V roku 2013 bolo vláde oznámených niekoľko sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie princípu rovnosti zbraní, vyplývajúceho z článku 6 ods. 1 Dohovoru, uplatnením mimoriadneho dovolania zo strany generálneho prokurátora a následným zrušením právoplatných rozsudkov najvyšším súdom. V skutkových stavoch týchto sťažností, ktoré vypracoval Súd, je v časti o relevantných európskych dokumentoch citovaná Správa Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátskej komisie) o nezávislosti súdneho systému, prijatú 12. – 13. marca 2010, v ktorej sa uvádza, že „skúsenosť Benátskej komisie a judikatúra Súdu naznačujú, že kontrolné právomoci prokuratúry v postsovietskych štátoch sú často rozšírené tak, že môže namietat' súdne rozhodnutia, voči ktorým sa už nemožno odvolať. Benátska komisia zdôrazňuje princíp, že súdne rozhodnutia by nemali byť preskúmané mimo odvolacieho konania, najmä nie prostredníctvom protestu prokurátora alebo iného štátneho orgánu mimo lehoty na podanie odvolania.“ Vzhľadom na uvedené budú rozhodnutia Súdu v týchto prípadoch významným návodom pre ďalší vývoj inštitútu mimoriadneho dovolania podľa § 243 e a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

Zástupkyňa ďalej upozorňuje na problém s výkonom rozsudku Súdu v prípade *Harabin proti Slovenskej republike* z 20. novembra 2012. V rozsudku Súd dospel k záveru o porušení 6 ods. 1 Dohovoru pri rozhodovaní ústavného súdu o disciplinárnom previnení sťažovateľa – predsedu najvyššieho súdu a uznal ho vinným zo spáchania závažného disciplinárneho previnenia spáchaného tým, že opakovane zabránil skupine kontrolórov ministerstva financií vo vykonaní kontroly na najvyššom súde a uložil mu disciplinárny trest zníženia jeho ročného platu o 70 %. Vo svojich záveroch Súd konštatoval, že dôvody uvedené ústavným súdom, konkrétne potreba funkčnosti pléna, nemôžu odôvodňovať účasť dvoch sudcov, ktorí boli vylúčení v predchádzajúcich prípadoch týkajúcich sa sťažovateľa a vo vzťahu ku ktorým ústavný súd nedokázal presvedčivo rozptýliť pochybnosti o zaujatosti, o ktorých by mohlo byť rozhodnuté, že sú objektívne odôvodnené. Súd tiež poukázal na to, že v ďalších dvoch disciplinárnych konaniach proti sťažovateľovi ústavný súd zmenil svoj postoj a vylúčil jedného sudcu namietaného sťažovateľom a dvoch namietaných ministerkou spravodlivosti. Súd v tomto prípade okrem nemajetkovej ujmy priznanej sťažovateľovi uviedol, že v predmetnom prípade by bola najvhodnejšou formou nápravy obnova konania pred súdom splňajúcim záruky nestrannosti. Na základe rozsudku Súdu sťažovateľ požiadal o obnovu disciplinárneho konania pred ústavným súdom. Ústavný súd 29. októbra 2013 návrh na obnovu konania uznesením sp. zn. PL. ÚS 6/2013 z procesných dôvodov zamietol. V tejto súvislosti je namieste podotknúť, že Súd už rozhodoval o prípade, kedy sťažovateľka po rozsudku Súdu nedosiahla obnovu vnútroštátneho konania, v ktorom došlo k porušeniu jej práv a konštatoval opätovné porušenie Dohovoru (pozri rozsudok *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) proti Švajčiarsku (č. 2)* z 30. júna 2009). Výkon rozsudku *Harabin proti Slovenskej republike* sleduje VM RE, ktorý kontroluje dodržanie záväzkov vyplývajúcich z rozsudkov Súdu a neukončí ich sledovanie, pokiaľ ich nebude považovať za splnené.

V uplynulých rokoch bolo vláde oznámených spolu 13 sťažností týkajúcich sa systému regulovaného nájomného. V týchto prípadoch sa vlastníci bytových domov a bytov, ktoré im boli vydané na základe reštitučných zákonov sťažujú, že ich právo na pokojné užívanie majetku podľa článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru bolo porušené v dôsledku aplikácie

právnych predpisov upravujúcich reguláciu nájomného na ich majetok, a že sú diskriminovaní, v rozpore s článkom 14 Dohovoru, v porovnaní s vlastníkami domov a bytov, na ktoré sa systém regulovaného nájomného nevzťahuje. Súd 28. januára 2014 vyhlásil rozsudok v prvom z týchto prípadov, a to v prípade *Bittó a ďalší proti Slovenskej republike*. Konštatoval porušenie práva na pokojné užívanie majetku sťažovateľov, zaručeného článkom 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru. Okrem toho vo svojom rozsudku uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že mu bolo podaných ďalších 13 podobných sťažností a štátom uskutočnené legislatívne opatrenia neriešia situáciu existujúcu pred ich zavedením, štát bude v zmysle článku 46 Dohovoru povinný uskutočniť ďalšie opatrenia, predovšetkým zaviesť osobitný prostriedok nápravy, ktorý umožní získať náhradu škody za zistené porušenie. Verdikt v praxi znamená, že Slovenská republika bude musieť uskutočniť také legislatívne opatrenia, ktoré umožnia získať vlastníkom odškodnenie za utrpené straty. Súd pritom akceptoval, že nedostatok nájomných bytov po páde komunistického režimu odôvodňoval úpravu vzťahov medzi vlastníkami a nájomcami. Upozornil však na to, že systém sa uplatňuje viac ako dvadsať rokov, a že opakovane došlo k časovým posunom pri plánoch vlády ukončiť reguláciu nájomného. Preto nepovažoval opatrenia doposiaľ prijaté na vnútroštátnej úrovni za primerané a dospel k záveru o porušení majetkových práv sťažovateľov. Vzhľadom na to, že Súd otázku týkajúcu sa spravodlivého zadosťučinenia odročil na ďalšie konanie, nie je možné v tomto štádiu povedať, aká škoda vznikla sťažovateľom. Buď v tejto otázke dôjde k uzatvoreniu zmluvy medzi vládou a sťažovateľmi alebo o nej Súd rozhodne samostatným rozsudkom. Uvedené bude závisieť od postoja sťažovateľov a vlády. Situácii sa dalo predísť, keby právna úprava z roku 2011 okrem ukončenia regulácie nájomného riešila aj odškodnenie vlastníkov za vzniknuté straty. Na uvedené zástupkyňa upozorňovala v roku 2011 osobitným listom príslušné ministerstvá, ako aj predsedu Ústavnoprávneho výboru NR SR, pričom im zaslala aj materiál, ako riešili problém tzv. regulovaného nájomného v Poľsku.

d) Odoberanie a adopcie detí žijúcim biologickým rodičom bez relevantných dôvodov, ku ktorým dochádza v niektorých členských krajinách Rady Európy

Aj v roku 2013 zástupkyňa pokračovala v aktivitách zameraných na pomoc slovenským biologickým rodičom, ktorí čelia vo Veľkej Británii odnímaniu detí bez relevantných dôvodov. V tejto súvislosti je významným rozhodnutie Sira Jamesa Munbyho, predsedu rodinného kolégia Vysokého súdu (High Court) zo 14. januára 2014, ktorý v prípade týkajúcom sa slovenského chlapca *inter alia* uviedol, že sudcovia a sociálni pracovníci sa nemôžu snažiť držať svoje rozhodnutia v tajnosti a britské rodinné súdy musia umožniť zahraničným orgánom vstúpiť do konaní týkajúcich sa starostlivosti o deti z iných európskych krajín, ktoré momentálne žijú vo Veľkej Británii. Toto rozhodnutie potvrdzuje správnosť postupu v prípade slovenskej rodiny Boorovcov, v ktorom Slovenská republika na podnet zástupkyne vstúpila do konania pred anglickými súdmi ako tretia strana. Je zároveň výzvou aj pre ďalšie krajiny, ktoré tvrdia, že nemôžu pomôcť svojim občanom čeliacim odoberaniu detí bez relevantných dôvodov vo Veľkej Británii, aby aktívne vystupovali v takýchto konaniach. Zároveň je veľmi dôležité, aby Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže pri intervenciách prípady posudzovalo aj s ohľadom na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva. V tomto ohľade zástupkyňa pripomína, že Parlamentné zhromaždenie RE 30. novembra 2012 prijalo rezolúciu, v ktorej zdôraznilo, že deti majú byť oddelené od svojich rodičov len za veľmi výnimočných okolností. Prijatiu rezolúcie predchádzala správa, v ktorej bolo kritizované fungovanie rodinných súdov vo Veľkej Británii a citované relevantné rozhodnutia Súdu.